

реальними практичними завданнями і проблемами, що потребують розв'язання у сфері правового регулювання національної економіки, міжнародного економічного права, у галузі господарського судочинства чи законодавчого регулювання фінансових та банківських відносин. Результати проведеного дослідження обов'язково мають становити практичну цінність і відповідати на питання «де і як вони можуть бути використані на практиці?».

Таким чином, підготовка магістра-професіонала — це багатогранна і складна робота, яка потребує зусиль усього колективу факультету, лише завдяки цьому можна сподіватися на отримання достойного результату, який вже сьогодні визнається не лише керівництвом баз практики, куди нерідко працевлаштовуються наші випускники, а й іншими відомими підприємствами, установами та організаціями, які можуть виступати потенційними працевдавцями.

Ратушний С. М., доцент, завідувач кафедри міжнародного та європейського права

ПРОБЛЕМИ ПРОЗОРОСТІ І ОБ'ЄКТИВНОСТІ У ФОРМУВАННІ ПОТОЧНОЇ ОЦІНКИ

Запровадження з 2009/2010 навчального року нової системи оцінювання в контексті інноваційного розвитку КНЕУ стало логічним і закономірним кроком у формуванні «компетентнісного» підходу підготовки фахівців і має розглядатися через призму цілей і завдань Болонського процесу, а саме підпорядковуватися меті підвищення конкурентоздатності освіти, яка надається нашим навчальним закладом.

Досвід першого семестру висвітлив не тільки позитивні моменти, але й деякі проблемні питання та ситуації, які виникають у зв'язку із застосуванням чинної системи оцінювання. Як і раніше, що загальна підсумкова оцінки з дисциплін, які виносяться на екзамен, складається з результатів поточного контролю та оцінювання письмової екзаменаційної роботи. Але при цьому нова система, передбачає зростання значення поточного контролю з 40 до 50 %. Відповідно, суттєво зростають вимоги щодо змісту, механізмів та критеріїв формування цієї складової. В основному це стосується прозорості та об'єктивності в формуванні поточної оцінки.

По-перше, стосовно об'єктивності. Уточнимо, що свідомо ми не торкатимемося «суб'єктивного виміру» об'єктивності. Адже якщо абстрагуватися від крайніх ситуацій, що пов'язані з відвертим зловживанням з одного боку, або явно несумлінного виконання своїх обов'язків з іншого, певні відмінності оцінювання здійснюваного різними викладачами будуть існувати. Тому в цьому контексті мова буде йти про об'єктивність як відповідність оцінки реальному рівню знань та вмінь, а в підсумку компетенцій студента та майбутнього фахівця, їх практичної конкурентоздатності на ринку праці, з чого відповідно, складатиметься і конкурентоздатність навчального закладу.

Потенційні 50 балів поточної оцінки мають складатися з оцінки роботи студента на семінарах, проміжкового контролю та оцінки самостійної та індивідуальної роботи. При цьому імперативно, рішенням Вченої Ради університету передбачається, що до 30 балів має складати оцінка роботи на семінарі, і, відповідно, тільки 20 балів — все інше. Таким чином семінар, який має бути формою організації навчального процесу, що покликаний забезпечити поглиблене вивчення окремих питань навчального курсу, перетворюється в основний механізм контролю знань. Але при нинішньому кількісному складі груп забезпечити можливість всеохоплюючого стовідсоткового оцінювання роботи студентів в на семінарі є, як мінімум, проблематичним. У свою чергу, для певної (досить значної) частини студентів мотивація відвідування семінарів втрачає свій пізнавальний характер. Семінар стає для них утилітою для отримання балів поточного контролю. Для викладача, який має намагатися довести рівень оцінювання до 100 % «освітницька» функція семінару також відсувається на другий план, а для окремих із них це навіть іноді зручніше і легше — займатися оцінюванням, замість запровадження інноваційних елементів та підвищення якості наданої освіти.

Тому більш доцільним було б зменшити кількість «семінарських» балів до 20, збільшивши відповідно загальну суму і кількість оцінок «проміжкового» контролю залежно від кількості кредитів кожної конкретної дисципліни.

Існуюча система оцінювання постійно зіткнується з проблемою співвідношення значення традиційних оцінок та балів, з яких має складатися оцінка, визначена за сучасними правилами. Звичайно, її можна розв'язати через розроблення та запровадження загальної шкали їх відповідності. Проте це не спрацює, коли йдеться про формування поточної оцінки, а саме, при оцінюванні роботи студентів на семінарі, яке, як правило, базується «середньому ба-

лі» в системі традиційних координат оцінювання: 3 — «задовільно», 4 — «добре», 5 — «відмінно».

Альтернативним способом може стати застосування системи поточної оцінки за «накопичувальними» балами, які нараховуються як обов'язків елемент за реально виконаний обсяг роботи в межах певної частини навчального курсу (того ж самого кредиту). Така система, по-перше, більше відповідає логіці формування загальної оцінки, а по друге дозволяє, врешті-решт відмовитися від оцінок традиційних, що вже відбулося навіть на рівні середньої школи, або як мінімум, мінімізувати складності використання різних шкал оцінювання. Така система є більш простою та зрозумілою для студента, а для викладача організаційно та психологічно сприятиме для подолання психологічних стереотипів та мотивуватиме його для оновлення змісту та методики викладання матеріалу. Крім того, це дозволить відмовитися від необхідності застосування підходу «тотального» опитування всіх на кожному семінарі.

Ще один важливий аспект «об'єктивності», взагалі залишається відкритим в чинній системі опитування. Це питання надання можливості студенти відпрацювати пропущене заняття, незадовільну оцінку тощо. Це має стати можливим і буде безумовно справедливим, але вимагає жорсткої регламентації щодо підстав, термінів, механізму санкціонування.

Об'єктивність оцінювання є обов'язковою передумовою прозорості в формуванні поточної оцінки. Чітко визначені і зрозумілі критерії, умови та механізми формування поточної оцінки, які дозволяють переконливо стверджувати про об'єктивність останньої, роблять прозорим і зрозумілим сам процес оцінювання. Не менш важливим тут має стати якнайшвидший остаточний перехід на формування електронної бази даних поточного оцінювання безпосередньо викладачами з наданням студентам можливості доступу для ознайомлення зі своїми оцінками.

Такими є найзагальніші міркування щодо проблем об'єктивності та прозорості у формуванні поточної оцінки. Очевидно, що їх розв'язання матиме свої особливості щодо навчальних дисциплін з підсумковим контролем у формі екзамен та або заліку. Ще більшу специфіку ці питання матимуть для формування поточної оцінки навчальних дисциплін, які виносяться на державну атестацію. Але при цьому слід обов'язково виходити з тези, що оцінювання, безумовно об'єктивне і прозоре, не має ставати самоціллю організації навчального процесу, і є лише інструментом у вирішенні задачі підготовки компетентних, конкурентоздатних в сучасних умовах фахівців.